

## PERIODEPLAN FOR AUGUST - OKTOBER

### NASSE NØFF OG KENGULOMMA

Velkommen til et nytt barnehageår!! Vi har to aldersgrupper på småbarnsavdelingene, ettåringene som vi kaller for Sommerfugler og toåringene som vi kaller for Muldvarper.

På Nasse Nøff skal det begynne 6 nye barn - en gutt som har fylt 2 år, og 5 barn som har fylt eller fyller 1 år. Et barn starter i november, men barnet kommer på besøk hver fredag frem til oppstart. Vi fikk en oppsigelse på et barn i slutten av august, men fikk fylt opp plassen raskt. Til sammen blir vi 11 barn, 5 jenter og 6 gutter. Vi er 4 voksne på avdelingen - to pedagoger (Christine og Elisabeth) og to assistenter (Ifrah og Selma).

På Kengulomma har det begynt 4 nye barn, til sammen blir det 12 barn, 7 toåring og 5 ettåring. Det er i år 5 jenter og 7 gutter i gruppen. Vi er 5 voksne på Kengulomma - en pedagog (Vibeke), en Barne- og ungdomsarbeider (Pia) og tre assistenter (Tine, Sigrid og Kaja). Vibeke er på kontoret sammen med Karin hver torsdag, Tine jobber 90% hun har fri annenhver mandag.

### HØSTEN SÅ LANGT PÅ NASSE NØFF

På Nasse Nøff begynner det fire nye barn i august, ett barn i september og ett barn i november. Oppstart i barnehagen er aldri lett, og noen barn vil bli lei seg når de blir levert, mens andre gråter ikke ved levering den første tiden, men kan plutselig begynne å gråte ved levering etter en stund i barnehagen. Vi har hatt en uvant lett tilvenning i høst! Dere foreldre har vært utrolig rolige, trygge og hatt en tillit til oss fra start som har gjort det lettere for barna å starte i barnehagen! Vi har fått inn en fantastisk gjeng med barn og foreldre! De nye barna er veldig nysgjerrige og utforskende, både inne og ute. Det er mye gøy å finne på! Ute er det gøy å leke i sandkassen, huske, skli på den lille sklien, plukke steiner, leke med ball og se på de store barna leke.

Vi har en fast rytme på dagen, noe som gjør hverdagen forutsigbar og barna blir raskere trygg på avdelingen. Vi er alltid i nærheten og har et godt og trygt fang for barna å kripe opp i om de savner mamma og pappa, eller trenger en pause 😊 Hver fredag vil vi få besøk av de barna som starter senere, det er en super måte å bli gradvis kjent med avdelingen, barna og personalet. Foreldrene og barna kommer kl. 9.45 og leker både inne og ute, og så går de hjem etter samling kl. 11. For de barna som har gått på Nasse Nøff ett år er det nye utfordringer som venter. Det er ikke så lett å gå fra å være minst til å bli størst på avdelingen! De synes det kan være litt vanskelig med de nye barna som begynner, og som får veldig mye oppmerksomhet fra oss voksne. Men de viser også god omsorg for de små, ved å trøste hvis de gråter, sykle de en runde på tilhengeren, gi fart på husken og dele leker 😊

Muldvarpene våre har blitt så store etter sommerferien! Det har skjedd mye språklig og i lek. De er veldig glade i hverandre og søker gjerne å være sammen i lek 😊. De trøster og koser på hverandre, og de smiler og ler sammen. De krangler om de samme lekene, og tar leker fra hverandre, dette er helt vanlig i denne alderen, og vi øver masse på dette 😊 Inne så liker de å leke med biler, duplo, dyr, hoppe og klatre, og lage mat i dukkekroken. Når vi er ute er de ofte på samme område og gjør de samme tingene, for eksempel leke i sandkassen, huske, skli på den lille sklien, lek med ball på fotballbanen, eller sykle, hvor en sykler og en annen sitter på tilhengeren.

Vi startet i våres med å øve på å kle på og av seg selv - og dette har flere blitt skikkelig gode på! Det er litt vanskeligere å kle på seg, så her hjelper vi litt til, men å kle av seg går i en fei og dette får alle til! Vi fortsetter å øve, og øver samtidig på at de skal spørre om hjelp med ordene sine istedenfor med lyder og gråt. Nå får alle muldvarpene drikke av kopp under formiddagsmaten, og vi øver på at koppen skal stå på toppen - dvs på oversiden av tallerken, slik at den ikke velter så lett når vi spiser. Så om dere hører "koppen på toppen" hjemme så vet dere hva det betyr 😊

Vi har så langt vært på en tur med muldvarpene. Vanligvis er første tur til fotballbanen, men i år gikk vi med oss 3 store barn fra Ole Brumm, så da gikk vi til leirplassen til OB. De store var til

stor hjelp, de viste hvordan vi leier hverandre og de passet på at muldvarpene gikk samlet inn til leirplassen. Der utforsket vi området, de husket, klatret på balansetau og lekte. Vi øvde på at barna må være i nærheten av de voksne - det er ikke lov å gå alene innover i skogen. Muldvarpene var skikkelig gode til å gå og bevege seg i skogen! Vi gleder oss til mange fine turer i nærmiljøet med denne gjengen!

## HØSTEN SÅ LANGT PÅ KENGULOMMA

I august og september foregår den mest intense, krevende og viktige tiden i små barns liv, nemlig tilvenningstiden; den handler om det å bli kjent og trygg. Dette innebærer altså at barna skal "venne seg til" en ny hverdag. De skal bli kjent med nye voksne, nye barn, barnehagens fysiske rom, utelekeplassen, lekemateriellet inne, og alle lydene som lages når mange små og store mennesker er sammen. De skal gradvis lære seg dagsrytmen, og det å være uten mamma og pappa store deler av dagen. Det er mye nytt barna skal forholde seg til, fra å ha full oppmerksomhet rettet bare mot seg selv, skal de møte en verden der de må dele leker, oppmerksomhet og trøst med flere andre barn. Den første tiden kan det være lurt å ikke finne på så mye annet på kvelder og i helgene. Ta det rolig og la barnet samle krefter til nye dager i «institusjonslivet».

Du kjenner ditt eget barn bedre enn noen andre. Samtidig kan det hende barnet viser nye sider av seg selv i barnehagen, akkurat som vi voksne kan oppføre oss annerledes «ute blant folk» enn det vi gjør hjemme. Barna kan også lære å gjøre nye ting i barnehagen, som de kanskje ikke gjør hjemme:

- Kanskje de plutselig spiser ting i barnehagen som de ikke vil smake på hjemme?
- Kanskje sover de godt inne i barnehagen selv om dere ikke får det til hjemme?

Mange synes det er vanskelig når man skal si «ha det» og gå fra barnet i barnehagen. Det strider mot instinktene våre å gå hvis barnet gråter. For noen går det helt greit, for andre er det vanskelig fra første dag. Det kan også komme vanskelige perioder når barnet blir eldre. Husk å skille mellom dine egne og barnets følelser. Avskjedene kan være tøffere for foreldrene enn for

barnet. Barn leser foreldrenes følelser. Hvis du virker bekymret, kan bekymringen «smitte» over på barnet. Det er en naturlig refleks å ville trøste sitt eget barn. Men når vi ansatte på avdelingen får trøste, styrker det barnets bånd til oss, og barnehagen blir et tryggere sted.

Det er ikke bare barna som skal tilvennes. Vi i personalgruppa skal også “venne oss til” et nytt barnehageår. Vi har en viktig oppgave som skal utføres, nemlig det å bli kjent med barnas ulike behov og personligheter.

Det er syv store Muldvarper på Kengulomma (2 åringer), og så er det fem Sommerfugler (1 åringer), fulltallig gruppe er i år 12 barn.

Det har vært noe gråt og uro de første ukene, dette er den helt naturlige gråten som kan oppstå ved levering om morgenen. Det er ikke lett å forstå at mamma eller pappa må gå ut av døren for å dra på jobb. Vi vet av erfaring at alle vil finne seg godt til rette hos oss på sikt, heldigvis!!! De «gamle barna» med erfaring fra barnehagelivet har også brukt litt tid på å finne plassen sin i den nye gruppesammensetningen. De skal gjenopprette sin trygghet, venne seg til at de nå er store, og at det stilles andre krav til dem nå, enn før sommerferien. Vi må alltid ha med oss dette i arbeidet med små barn, de liker ikke store forandringer. Små mennesker er helt avhengige av forutsigbarhet og trygghet.

Det har vært mye god lek på avdelingen, barna smiler og ler sammen, det er kjempegøy å leke med dukker, lage mat til seg selv og til dukkene, hoppe på madrassen, leke med baller og leke med biler. Flere og flere deltar i leken, andre observerer fra utsiden for så å delta etter hvert.

Vi har begynt å gå på tur, det er veldig stas! Vi har trent på å gå etter hverandre og holde hender, noe som ikke er så lett som det høres ut som! Barna må bli vant til å vente på hverandre, høre på beskjeder og komme når de får beskjed. Foreløpig har vi ikke hatt med sekkene med mat på tur, vi har hatt nok med å øve på alt det overnevnte 😊 Vi vet av lang erfaring at det er litt vanskelig å sitte stille ved siden av hverandre på leirplassen samtidig som de skal håndtere innholdet i egen matboks, når «naboen» har alt for mye godt i sin! Men dit skal vi på sikt komme, og vi gleder oss til mange fine turer med gjengen.

## FOKUS DENNE PERIODEN

I denne perioden har vi fokus på tilvenning, trygghet og lek. Vi har en fast rytme på dagen, vi sitter på gulvet og er til stede med barna i lek, og vi har et trygt fang å krype opp i. Vi er mye ute de første ukene i tilvenningen, for ofte er barna kjent på uteområdet og dermed også tryggere der. Det er også viktig for barna som allerede har gått ett år i barnehagen å få en trygg oppstart. Det har vært en lang sommerferie, og det kan ta tid å komme inn i hverdagen igjen. I tillegg blir det uvant med både mange nye små, og mange nye foreldre den første tiden. Det blir viktig å dele gruppen, slik at de "gamle" barna får ro og tid til lek og utfoldelse.

Alle våre nye barn skal få tid til å bli ordentlig trygge på å være i barnehagen, og bli kjent med dagsrytmen, overgangssituasjonene og rutinesituasjonene i denne perioden. Vi har nå en ny gruppe med muldvarper, som vil merke at krav og forventninger har økt siden i våres. I løpet av året skal vi øve på selvstendighet både ifht påklledning og ifht lek, øve på å kunne lytte og ta imot en beskjed, respektere andres grenser, prososiale handlinger og turtaking for å nevne noe. Vi ønsker at barna vi sender opp på store barns avdeling neste år er selvstendige, robuste og har gode sosiale ferdigheter 😊 I denne perioden fokuserer vi på å kunne ta imot en beskjed, og selvstendighet i fht hverdagssituasjoner - for eksempel å rydde når vi har ryddetid, gå i garderoben og ta av innesko, kle av seg når vi går inn osv. Ordene vi sier skal bety noe - derfor følger vi opp om barnet ikke hører etter, ved å ta barnet i hånden og vise hva vi vil at de skal. Muldvarpene har begynt å leke mer sammen den siste tiden, og vi tilrettelegger for samlek inne, for eksempel i dukkekroken hvor vi lager mat til hverandre, mater dukker og legger dukkene i sengen.

## HØSTEN

Nå er det høst, og det blir kaldere, våtere og mørkere! Når temperaturen og været tillater det så er vi ute to ganger om dagen, men etter hvert vil vi være ute på formiddagen og inne på ettermiddagen. I mange måneder har vi vært mye ute, og det har vært lite lek inne på avdelingene, men det blir fint å kunne fokusere mer på leken som foregår inne, både på soverommet og på avdelingen! Vi deler barna i mindre grupper og lukker dørene, slik at vi

skaper gode forutsetninger for lek og utfoldelse. Vi kommer også til å dele barna i grupper på tvers av Nasse Nøff og Kengulomma, for å skape gode relasjoner mellom alle barna på småbarnsavdelingene. **Når vi er inne på ettermiddagen og dere skal hente, så ønsker vi at dere henter i garderoben - vi sender barna inn til dere. Dette for å opprettholde leken og roen på avdelingen for de barna som ikke er hentet.**

Utover høsten begynner vi å utforske ulike formingsaktiviteter. Vi samler høstblader, kongler og maler med fingrene, svamp og pensel, vi maler på ark, papp og kaffefilter. Vi pynter veggene og kvistene i taket på avdelingene med kunsten vi lager 😊

Det vil også bli mer bordaktiviteter, som for eksempel puslespill, enkle spill som Lotto og Quips, perling og lek med plastelina.

I samlingsstund synger vi kjente og kjære barnesanger, lærer oss ulike rim, regler og ellinger som er en del av barnekulturen, og viktig for språkutviklingen til barna. Vi bruker konkrete som barna trekker fra en liten kiste, og vi bruker sangkort. Innimellom tar vi fram vår fine afrikanske tromme, da spiller vi stavelsene i navnet til barnet, og barna spiller på trommen etterpå; det er stor stas! Etter hvert starter vi opp med eventyrsamlinger, hvor Bukkene Bruse blir hovedeventyret denne høsten. Annenhver tirsdag har vi fellessamling, da samles alle barn på Kengulomma og Nasse Nøff og har samling sammen.

## MÅLTID OG BURSDAGSSAMLING

Rammeplanen for barnehager sier, under fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse, at “gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse”. Videre sier den at “gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold”. Rammeplanen sier at personalet skal blant annet “legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna”.

Et måltid i barnehagen handler om så mye mer enn maten vi serverer, det handler om hvordan vi har det rundt matbordet og hva vi gjør under måltidet, enkelte barn må øve seg på å sitte på stolen når de starter i barnehagen, og andre må øve på å spise selv. Vi har fokus på at alle rundt bordet skal ha det bra, og alle skal trives, derfor kan ikke barna rope høyt, legge beina på bordet, helle ut melken fra koppen, kaste brødiskiva osv. Fokuset vårt er på å ha gode samtaler med barna, for eksempel hva vi sang i samlingen, hva de har lekt med, og prate om det vi ser rundt oss i rommet og gjennom vinduet. Det er mye pedagogisk innhold i et måltid, det er språk - benevne pålegg, samtaler, og det er sosial kompetanse (øve på sosiale ferdigheter) ved å vente på tur, ta hensyn til andre, prososiale handlinger ved å hjelpe andre for å nevne noe. Hver dag, to ganger om dagen, legger vi til rette for at måltidene bidrar til måltidsglede, deltagelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna.

Bursdagsfeiring - vi feirer barnas bursdag i barnehagen med krone, samlingsstund og kake eller is. Barnehagen kjøper inn is eller baker kake. I forkant av bursdagen lager vi en fargerik krone med glitter. I bursdagssamlingen sitter barnet på egen stol og får på seg bursdagskrone og en nydelig bursdagsskappe, vi synger bursdagssang, ofte både den norske og engelske, og alle barn og voksne kommer fram og gir bursdagsbarnet en god klem. Etter formiddagsmat eller til ettermiddagsmat spiser vi et kakestykke eller en pinneis.

## TURDAG

Vi har en fast turdag i uken. Naturopplevelsene står i fokus, samtidig som vi øver på turregler som å leie hender, gå samlet, vente på hverandre og høre på beskjeder. For at barna skal få en god turopplevelse er det viktig med god sekk, reimer over bryst og mage, og stropper som er brede og litt tjukke på skuldrene. Like viktig at sekken sitter godt inntil ryggen, det gir barnet en bedre balanse og bevegelighet. Vi går på turer i nærområdet til barnehagen, Solvangskogen og gressplenen ved Solvang skole, leirplassene til Honningkrukka og Ole Brumm, og det blir turer til Asker. Når muldvarpene er på tur, har sommerfuglene god plass til å utfolde seg på uteområdet i barnehagen. Det er utrolig mye motoriske utfordringer som skal utforskes og mestres! Til våren vil også sommerfuglene gå på noen turer, men vi synes det er viktig at barna har noe å glede seg til, og strekke seg etter. Når de ser muldvarpene ta på seg sekker og leie

hverandre ut av porten så bygges det opp en forventning og spenning hos barnet som det er godt å oppleve: «når jeg blir muldvarp så skal jeg også gå på tur, det gleder jeg meg til».

På turdagene tar alle med sekk med mat og drikke. To drikkeflasker skal være med denne dagen, en i sekken og en i boksen som står i garderoben. Det er fint å ha med brødsiver/polarbrød og gjerne noe annet, som for eksempel drikkeyoghurt, smoothie, grønnsaker, frukt og eventuelt kjeks. Alt som er i matpakken må barna kunne spise selv, og det må være lett å håndtere. Når det begynner å bli kaldere kan barna, gjerne 2 – åringene, ha med litt varm drikke på termos, men pass på at den ikke er for varm!

**Det er viktig å ikke ta med nøtter og ubehandlet egg.**

## SYKDOM

Barn som går i barnehagen, er mer utsatt for infeksjoner enn andre. Det er vanlig med infeksjoner i øvre luftveier utover høsten og vinteren, og mest utsatt er de minste. Disse infeksjonene fører ofte til snørr, hoste og feber, i tillegg til omgangssyke og diare. Barn får også ofte øyebetennelse / øyekatarr. Det er ikke alltid lett å vurdere om barnet er sykt eller hva slags infeksjon barnet har fått.

Når en vurderer barnet så er det aller viktigste å ta utgangspunkt i barnets behov og allmenntilstand. Er du i tvil om formen til barnet så stemmer som regel magefølelsen, da er det lurt å holde barnet hjemme. Dersom barnet ikke orker å delta i barnehagens daglige aktiviteter skal barnet holdes hjemme. Har barnet fått Paracet eller annen smertestillende om kvelden eller på natten, så er ikke barnet friskt nok til å gå i barnehagen. Det å få tenner eller vaksine kan føre til feber og ubehag for barnet. Så selv om det bare er en tann eller vaksine så kan det påvirke barnets allmenntilstand, og da er det til barnets beste å være hjemme.

Når vi ringer dere så har vi sett at barnet ikke deltar som det pleier i daglige aktiviteter. Vi har fulgt med på om barnet drikker/spiser, sitter det mer på fanget enn vanlig, er det mer lei seg og slapt, hvordan aktivitetsnivået er, om barnet er varm / kald, ansiktsfarge osv. Selv om barnet

kan være aktivt hjemme, så ser vi at det ikke orker å delta i barnehagens aktiviteter. Det er den generelle allmenntilstanden vi vurderer, og ikke feber som avgjør om vi tar en telefon til dere.

## PRIMSTAVDAGER

I uke 37 og 38 skal vi ha observasjonsuker. Vi bruker ulike observasjonsskjema:

kontaktbarometer, aktivitetsskjema og sirkelobservasjon. Personalet skal ved bruk av ulike observasjonsmetoder kartlegge blant annet barn og voksne i lek, barnas utvikling i forhold til språk/begrep, sosialt samspill, sansing/motorikk og konstruksjonsevne/kreativitet (sirkelobservasjon) og kvaliteten av den daglige kontakten vi har med hvert enkelt barn, og med barnets mor og far (kontaktbarometer). Observasjonsukene danner også grunnlaget for foreldresamtalene, som vi har med dere etter jul. Følg med på dørene til avdelingene for å skrive dere opp på den tiden som passer dere best.

Høstfest / mikkelsmess blir 24. september. Vi baker sverdrød i forkant av dagen, pynter høstblader og handler inn grønnsaker. Vi lager lunsj inspirert av høstens frukter og bær, og muldvarpene blir med på samlingsstund med de store avdelingene og hører historien om "Erkeengelen Mikael og Flammeborgen".

15. oktober markerer vi Verdensbarnedagen på Nasse Nøff, Kengulomma og Honningkrukka, mens Ole Brum markerer dagen 22. oktober. I forkant av dagen baker vi rundstykker og muldvarpene går til Asker og kjøper grønnsaker. Da blir dere foreldre invitert til å spise grønnsakssuppe sammen med oss på ettermiddagen og vi samler inn penger til en veldedig organisasjon.

**Foreldremøte** på Kengulomma og Nasse Nøff blir **tirsdag 22. september kl. 18.00.**

Det blir avholdt dugnad i barnehagen nå i september, se oppslag på dørene. Ta kontakt med dugnadskomiteen om dere har spørsmål!

Dette er den første av fire periodeplaner dere vil få i løpet av barnehageåret, det kommer lapp på døra når en ny plan ligger på hjemmesiden.

## LITT PRAKTISK TIL SLUTT

Alle eiendeler og **klær skal merkes med barnets navn**, enten med stryke-/klistremerker eller tusj. Klær vi ikke vet eieren til blir lagt i en umerket tøykurv i garderoben. Det er viktig med ekstra skiftetøy i barnas hyller: ekstra genser og bukse, tynn ullbody/genser, tynn ullstilongs, tynne og litt tykkere ullsokker, lue, hals og votter/regnvotter. Fint om dere tar med tynn parkdress og tykkere ullklær eller fleece. Regntøy og gummistøvler / cherox må alltid være i garderoben. Fint om alle tar med innesko til barna. Det er fint om dere tar en titt i hyllene og ser om det er nok ekstra klær.

Hilsen alle oss på Kengulomma og Nasse Nøff